

важливою є також репутація правителя. До того ж кардинал говорить про могутність держави. Відповідно війна повинна мати раціональні цілі та причини. Розгляд аргументації Рішельє щодо цілей війни як явища, а також розуміння ним поняття держави як такої може стати основою для подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Cardinal de Richelieu. Testament politique. Edition critique publiée avec une introduction et des notes par Louis André et une préface de Léon Noel. Paris, R. Laffont, 1947. – 524 p.
2. Hildesheimer, F. Richelieu. Paris: Flammarion, 2004. – 586 p.
3. Саранов, С. В. Деякі аспекти зовнішньополітичної стратегії Франції часів кардинала Рішельє в сучасній американській і французькій історіографії / «Гілея: науковий вісник»: Збірник наукових праць. – К., 2020. Випуск 155 (№ 4). – 296 С. С. 98-100.

СОКОЛ Марія

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Волинського національного університету імені Лесі Українки

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТА ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА НЕВИТРЕБУВАНУ ЗЕМЕЛЬНУ ЧАСТКУ (ПАЙ)

Запровадження режиму воєнного стану в Україні у зв'язку із повномасштабним вторгненням зумовило внесення ряду змін до земельного законодавства, в тому числі, і щодо питань, які стосуються правового режиму земельних часток (паїв). Доволі велика кількість осіб, які мають право на пай в силу різних обставин: переїзду в іншу місцевість чи за кордон, введення бойових дій чи окупації територій втратили можливість оформити право приватної власності на такий об'єкт земельних правовідносин.

З огляду на це 3 вересня 2024 року до порядку денного на розгляд Верховної Ради України внесено проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин», згідно з яким планується продовжити строк оформлення невитребуваних (нерозподілених) земельних ділянок, здійснення розподілу земельних ділянок між власниками земельних часток (паїв) та їх спадкоємцями, що залишилися в колективній власності після розподілу земельних ділянок з 2025 до 2028 року [1].

У випадку, якщо власник невитребуваної земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформив право власності на земельну ділянку, до вказаного строку він вважається таким, що відмовився від одержання земельної ділянки, яка за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради, після її формування, на підставі рішення суду, передається у комунальну власність територіальної громади, на території якої вона розташована, у порядку визнання майна

безхазяйним [2, ст. 13]. У зв'язку із цим, визначення механізму оформлення права приватної власності на нерозподілені земельні ділянки та невитребувані земельні частки (паї), на сьогодні є досить актуальним. Також, варто зауважити, що заборона на приватизацію земельних ділянок в контексті Перехідних положень Земельного кодексу України не розповсюджується на виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв).

Згідно норм, чинного законодавства, якщо власники паїв вже мають державні акти на право власності на земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства, утворені за рахунок земельних часток (паїв), але у таких актах відсутній кадастровий номер ділянки, то перш за все потрібно виготовили технічну документацію з землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі, далі зареєструвати ділянку в Державному земельному кадастрі, а потім речове право на неї. Якщо в особи відсутній державний акт, але земельна частка (пай) їй була виділена, застосовується та ж процедура і жодного рішення уповноваженого органу державної влади чи місцевого самоврядування не потрібно.

Проте, власники сертифікатів на право земельного паю або їх спадкоємці повинні, згідно норм законодавства, пройти усі кроки повної процедури приватизації земельної ділянки передбаченої ч. 6-12 ст. 118 ЗК України [3]. Дана правова позиція вбачається цілком не доречною, оскільки: по-перше, нерозподілені земельні ділянки та невитребувані земельні частки (паї) не перебувають у комунальній чи державній власності, це колективна власність членів тих підприємств, товариств чи кооперативів, які підлягали розпаюванню.

По-друге, згідно ст. 13 ЗУ “Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)” органи місцевого самоврядування наділяються правом, до моменту оформлення права власності на пай, передачі його в оренду за умови, розроблення орендарем технічної документації [2]. У даному випадку, постає цілком закономірне питання, для чого повторно звертатись до тих самих сільських, селищних рад за дозволом на розроблення проекту землеустрою, а якщо мова ведеться про нерозподілену земельну ділянку, то це вже є земельна ділянка, яка має розмір та визначені межі відповідно до проекту землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв).

З метою чіткого регулювання правозастосовної діяльності по визначених вище питаннях пропонується сформувати наступну правову конструкцію оформлення права приватної власності на вказані об'єкти земельних правовідносин. Так, щодо нерозподіленої земельної ділянки чи невитребуваної земельної частки (паю), право на яку посвідчено сертифікатом чи іншим документом і яка вже сформована та передана в оренду власник зобов'язаний лише зареєструвати своє право власності на таку земельну ділянку. Якщо ж право власника паю посвідчено сертифікатом чи іншим документом, але земельна ділянка ще не сформована, перш за все потрібно самостійно розробити проект землеустрою, зареєструвати земельну ділянку, затвердити даний проект і лише тоді реєструвати речове право, тобто скористатися практично в повному обсязі спрощеною процедурою оформлення права приватної власності на землю.

Проте, у випадку, посвідчення права на земельну пастку (пай), наприклад, на підставі рішення суду та відсутності сільськогосподарських угідь колективної власності на даний момент, застосовується повна процедура приватизації земельної ділянки із земель запасу, які перебувають у комунальній власності.

Список використаних джерел:

1. Пропозиції Президента України до Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин від 04.04. 2024 р. № 11150 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/43931>

2. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05. 06. 2003 р. № 899-IV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15#Text>

3. Земельний кодекс України : Закон України від 25. 10. 2001 р. № 2768-III. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

ГОРОБЕЦЬ Надія

доктор філософії з права, старша викладачка кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ОТРИМАННЯ, ПЕРЕДАЧІ ТА ОБЛІКУ МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ СИЛ БЕЗПЕКИ Й ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Питання правового закріплення механізму отримання, передачі, обліку та інших дій щодо міжнародної військової допомоги для сил безпеки й оборони України з початком повномасштабної військової агресії рф стало одним із актуальних. Так, у лютому 2024 року Кабінетом Міністрів України було визначено механізм взаємодії державних органів щодо залучення, отримання, передачі, обліку, моніторингу та контролю за використанням міжнародної військової допомоги.

Відповідно до постанови уряду організація ведення обліку міжнародної військової допомоги здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 р. № 1225 [1]. Необхідно зауважити, що вказане Положення визначає порядок дій щодо військового майна, яке використовується у розумінні наведеному в Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» від 21.09.1999 р. як державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями ЗСУ (ст. 1) [2].

Майно набуває статусу військового з моменту його надходження до ЗСУ і закріплення його за відповідною військовою частиною. Вказане є важливим для